

בס"ד, י' סיון תשע"ח
24 מאי 2018
תיק 78033

פסק דין - פירוק שותפות בעסק והערכת שוויון

בעניין שבין

הנתבע

התובע

שותף ב'

שותף א'

א. רקע

הצדדים הקימו ביחס עסק לממכר מוצרי בשר שמפעיל חנות (להלן 'העסק'). כעת הצדדים החליטו להיפרד, כאשר הנתבע ירכוש את חלקו של התובע בעסק. הצדדים פנו לבית הדין במסלול של בורות עסקית בפני דין יחיד ללא אפשרות ערעור (פרו' 1 עמ' 1). כיוון שמדובר בבורות עסקית אסקור בקצרה את נקודות המחלוקת ואנמק בקצרה את הכרעתי.

העובדות המוסכמות הן שהצדדים החלו לפעול ביחד לשיווק מוצרי בשר לבתי לקוחות במשך שנת 2016. בתחילת שנת 2017 הם פתחו את החנות הני"ל. לצורך פתיחת העסק הם פתחו תיק עוסק מורשה משותף על שם שניהם, ולקחו הלוואה מבנק הפועלים אותה הם מחזירים בהחזרים חודשיים.

הצדדים סיכמו כי הנתבע יעבוד בחנות במשך 5 ימים (לא כולל יום א) ויקבל שכר נטו של 8000 ₪ לחודש. סוכם עוד שהתובע יעבוד בימים ד-ה בשבוע בשעות אחה"צ ובימי ו', ויקבל שכר נטו של 1800 ₪ לחודש. בנוסף, שני הצדדים לקחו מוצרים מהחנות לשימוש עצמי ללא רישום או הגבלה. בעקבות המחלוקת בין הצדדים התובע אינו עובד בחנות מאז סוף חודש אוק' 2017.

ב. תמצית טענות התובע

התובע טוען שהעסק שווה 300,000 ₪, ויש לעסק חובות בסך 100,000 ₪.

לפיכך שווי העסק נטו הוא 200,000 ₪ ולכן הוא זכאי לקבל 100,000 ₪ עבור חלקו בעסק.

לטענתו, המועד הקובע לחלוקת העסק הוא בעת החלוקה בפועל ולא כשהפסיק לעבוד בסוף אוק' 2017, אולם הוא אינו אחראי להלוואות שהנתבע לקח מאז אוק' 2017 ללא התייעצות עמו. כמו כן, מאז הנתבע העלה את שכרו ל-9000 ₪ לחודש ללא התייעצות. בנוסף, הנתבע שילם עבור מומחה ביה"ד מקופת העסק. לבסוף, עדיין מוטל על העסק לשלם את המיסים עבור שכרו של התובע.

עמוד 1 מתוך 5

ג. תמצית טענות הנתבע

הנתבע טוען שהעסק אינו שווה דבר, בין השאר, כיוון שאין לו רשיון עסק. לפיכך, הוא דורש מהתובע 40,000 ₪ עבור החזר החובות ואז התובע יצא מהעסק. לדעת הנתבע המועד הקובע לחלוקת העסק הוא סוף אוקי 2017.

ד. חוות מומחה בית הדין

בדיון סוכם כי בית הדין ימנה מומחה להערכת שווי העסק (פרו' 1 עמ' 5). בית הדין הציע את מר ב' שהוא איננו שמאי אך היה בעל מרכול באותה רשות מקומית, והפעיל במסגרת המרכול גם איטליז. שני הצדדים אישרו את מינוי המומחה על בסיס ניסיונו וכישוריו האמורים.

המומחה ביצע ביקור בחנות ושאל את הצדדים מספר שאלות.

המומחה כתב לבית הדין כי הוא מעריך את שווי העסק בסך 235,000 ₪, בתשובה לשאלות הצדדים כתב המומחה כי ההערכה שלו מתחשבת בכך שאין לעסק רשיון עסק, ויש הוצאות נדרשות לצורך קבלת הרשיון, יש עלויות שכר עובדים, וכן יש מלאי וציוד בחנות. הצדדים הגיבו לתגובה האחרונה של המומחה.

ה. נושאי הדיון

1. מועד חלוקת השותפות.

2. הנוסחה לחלוקת השותפות.

3. שווי העסק.

4. נושאים נוספים.

5. הוצאות משפט.

ו. מועד חלוקת השותפות

כאמור, בין הצדדים מחלוקת מהו המועד הקובע לחלוקת השותפות.

בעניין זה אני מקבל את בקשת הנתבע - כיוון שמדובר בבוררות עסקית, הרי שהדרך היעילה ביותר לחלק את השותפות היא לעשות זאת במועד בו הפסיקה השותפות בפועל, קרי, בחודש אוקי 2017. חלוקה מאוחרת יותר תיצור סיבוכים מיותרים, בעיקר בגלל שהתובע אינו מודע למה שנעשה בעסק, וקשה להטיל עליו אחריות להחלטות שהתקבלו מאז שהוא לא עובד בפועל בעסק.

לפיכך, המועד הקובע לעניין החלוקה הוא סוף חודש אוקטובר 2017.

1. מועד חלוקת השותפות

ז. הנוסחה לחלוקת השותפות והערכת שווי העסק

בדיון (פר' 1 עמ' 5) נאמר כי יש לחלק בשניים את שווי העסק פחות החובות. זו הנוסחה ההוגנת וכך גם נעשה. בדיון נאמר שהחוב לבנק עומד על 100,000 ₪ ועל כך לא היתה מחלוקת.

לגבי שווי העסק, מומחה בית הדין העריך ששווי הוא 235,000 ₪, הערכה המבוססת על מחזור של חודש אוק' (185,000 ₪) + שווי ציוד (50,000 ₪).

הצדדים העירו על דוח המומחה שהוא לא התייחס לפרטים שונים, כגון, מלאי, הוצאות נדרשות לצורך קבלת רישיון ועסק וכד'. המומחה השיב שהערכה שלו התחשבה בכל הפרטים האלה.

דיון: אני מקבל את חוות דעת המומחה. המומחה הפעיל במשך מספר שנים עסק דומה לזה הנדון כאן באותה רשות מקומית, כך שהוא מכיר את הדרישות לצורך קבלת רישיון עסק. המומחה כתב שהוא לקח בחשבון את כל הפרטים שהעלו הצדדים.

הטענה שניתן להעריך את שווי העסק בדרך אחרת שהעלה הנתבע אינה מתקבלת, כיוון שמומחה ביה"ד האובייקטיבי סבור שאין זו הדרך הנכונה והמקובלת.

לסיכום, אני מקבל את חו"ד מומחה ביה"ד.

לגבי שיעור החובות של העסק נכון לסוף אוק' 2017, כתב הנתבע ששיעור החוב היה 86,037 ₪. התובע השיב כי אין בידו חשבון מדויק אולם להערכתו החוב עמד על 85,000 ₪.

כיוון שהנתבע טוען שבידו הסכום המדויק, וכיוון שהפערים בין הצדדים קטנים אני מקבל את טענת הנתבע, ולשם הפשטות מעגל את הסכום למטה, כך שלצורך החישוב החוב שיחולק בין הצדדים יהיה 86,000 ₪.

ולכן הנוסחה לחלוקת החוב היא:

שווי העסק - 235,000 ₪.

חוב לבנק בסוף אוק' 2017 - 86,000 ₪.

סה"כ שווי העסק נטו בסוף אוק' 2017 - 149,000 ₪.

חצי שווי העסק שעל הנתבע לשלם לתובע: 74,500 ₪.

ח. נושאים נוספים

התחשבות עבור שכר עבודה - שני הצדדים טענו כי שכר העבודה ששולם לשניהם איננו הוגן ויש לבצע התחשבות. אני דוחה את טענות שני הצדדים - זה מה שסוכם ואין מקום לבוא בדיעבד ולשנות את פרטי ההסכם.

מס הכנסה - התובע טען כי יש להטיל על העסק את תשלומי המיסים עבור שכרם של שני הצדדים. לטענתו, עבור שכרו בשנת 2016 הוא שילם 1381 ₪ מיסים, ויש לבצע קיזוז על כך. בנוסף, עבור שנת 2017, העסק שילם עבורו מקדמות מס.

הנתבע השיב כי שני הצדדים שלמו מס עבור שנת 2016 מכיסם ולכן אין לבצע התחשבות על כך. הוסיף הנתבע וטען כי התובע אמור לקבל החזר מס עבור שנת 2017 בסך 4573 ₪. הנתבע כתב שהוא מוכן לתת לתובע את האישור על החזר זה אם התובע יחזיר את תשלומי היתר שקיבל בשל שכר.

דיון: לגבי המס ששולם בשנת 2016 - הצדדים שילמו מה ששילמו באותו זמן על דעת זה שהם שותפים והם המשיכו בשותפות שלהם, ולכן אין אפשרות להחזיר את הגלגל אחורה ולהתחשבן.

לגבי המס בשנת 2017 - כאמור דחיתי את דרישת הנתבע לבצע חישוב מחדש של השכר על תקופת השותפות. ממילא, הצעת הנתבע אינה רלבנטית. במצב זה, להבנתי יש לחזור לסיכום המקורי שבין הצדדים כפי שהתבצע בפועל, על פיו השכר נטו של כל צד ידוע (וכבר שולם) והמיסים ישולמו על ידי העסק. ממילא, אם יש החזרי מס הם חוזרים לעסק.

אשר על כן לא יבוצעו קיזוזים בגין שכר עבודה ששולם, או בגין מס הכנסה ששולם. מס הכנסה ששולם מקופת העסק ויתקבל עבורו החזר - יוחזר לקופת העסק.

ט. הוצאות משפט

אגרות ושכ"ט מומחה - התובע טען כי יש לחלק את אגרת ביה"ד באופן שווה.

כמו כן, יש לקחת בחשבון שהנתבע שילם למומחה ביה"ד מקופת העסק, שאר התשלומים שולמו מכיסם הפרטי של הצדדים.

דיון: מדיניות בית הדין היא שיש לחלק את אגרת ביה"ד ואת שכ"ט מומחה באופן שווה בין הצדדים למעט מקרים חריגים. ולכן גם כאן יש לחלק בשווה בין הצדדים, ולכאורה יש להתחשבן על הסכום ששולם מקופת העסק.

לפיכך, לגבי אגרת ביה"ד אין חיוב הוצאות.

לגבי התשלום למומחה, הרי שהתובע שילם מכיסו הפרטי, והנתבע מהחשבון של העסק, ששייך לשני הצדדים בשווה. אולם, כיוון שהנתבע קונה את העסק, נמצא שהסכום ששולם למומחה מהעסק, שולם מהעסק שיהיה שייך רק לו, ולכן אין צורך להתחשבן על תשלום זה. לשם הבהרה נוספת אומר, כי התמורה שמקבל התובע מהנתבע עבור העסק אינה משתנה בגלל שהתשלום למומחה ביה"ד יצא מקופת העסק.

אשר על כן, אין צו להוצאות.

י. החלטות

1. הנתבע ישלם לתובע עבור חלקו בעסק המשותף סך 74,500 ₪.
2. התשלום יבוצע תוך 60 יום מהתאריך הנקוב על פס"ד זה.
3. בעת העברת התשלום יחתום התובע על המסמכים הנדרשים להעברת הבעלות על העסק על שם הנתבע בלבד.
4. בעת העברת התשלום יחתום התובע על המסמכים הנדרשים (אם יש כאלה) כדי לפטור את התובע מאחריות לחובות העסק, ובכלל זה החובות לבנקים.
5. אין צו להוצאות.
6. על פי הסכמת הצדדים לא ניתן לערער על פסק דין זה.
7. במקרה של קושי במימוש פסק דין זה יוכלו הצדדים לפנות לבית הדין בתוך 180 יום מהתאריך הנקוב על פסק דין זה, וביה"ד יהיה רשאי לשנות את פסק הדין או את אופן מימושו.

והאמת והשלום אהבו

פסק הדין ניתן בתאריך י' סיון תשע"ח, 24 מאי 2018.

בזאת באתי על החתום

הרב עדו רכניץ, אב"ד